

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 24.

V Ljubljani, v petek 30. januarja 1885.

Letnik XIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 29. januarja.

V današnji seji nadaljevala je zbornica poslancev zadnjič nedovršeni dnevni red. Posebno zanimivih obravnav se ni nadejati razun pri pristojbinski postavi, kateri bodo nekatere stranke hudo nasprotovale. Vendar pa je včeraj levičarski klub sklenil glasovati sicer za nadrobno razpravo, pa pri tej nasvetovati jako zdatne in bistvene premembe, o katerih se zdaj pač ne more vedeti, bodo li obveljale ali ne.

Prva točka današnjega reda bila je volitev za ribčarski odsek, namesto umrlega poslanca Claudija. Izvoljen je bil njegov naslednik dr. Pollak. Zatem poprijel je besedo Dunajski poslanec dr. Jaques, ter je vtemeljeval svoj predlog, da naj se tudi privatnim uradnikom zarad dolgov ne bi smeli rubiti vsi dohodki, ampak bi se jim moral pustiti za vsakdanji živež potrebni del. Ako to obvelja, moralo se bo dosledno tudi pri kmetijskih posestvih gledati na to, da se pri rubljenju ali eksekutivni prodaji dolžniku ali rodovini njegovi pusti toliko, kolikor potrebujejo vsaj za svoj vsakdanji živež. S tem pa se bo bistveno predrugačilo vse dosedanje socijalno življenje. Dr. Jaques je priporočal, naj se justični odsek, kateremu se je ta reč izročila v pretres, ne obotavlja, ampak naj to stvar prej ko mogoče reši.

Posojilnice.

Tudi Schönerer se je oglašil k temu predmetu, pa je le par besed nenavadno mirno spregovoril v njegovo podporo, potem pa je dr. Menger, enako dolgočasen govornik kakor dr. Jaques, vtemeljeval svoj predlog o premembi pridobninskega in prihodninskega davka pri pomožnih posojilnicah. Za njim oglašila sta se še levičarska poslanca Haniš in Wiesenburg, potem pa je bil predlog izročen v pretres odseku, ki je nalašč izvoljen za pomožne blagajnice in po-

sojilnice. Enak predlog izročil je zbornici moravsko-česki poslanec dr. Meznik, ki ga je danes vtemeljeval. Povdarjal je silno korist pomožnih blagajnic in posojilnic, in priporočal kolikor mogoče veliko podporo teh zlasti malim obrtnikom potrebnih in koristnih naprav. Tudi ta predlog izročil se je v pretres prej omenjenemu odseku.

Nektere druge reči.

V drugem branji bil je rešen vladini predlog, da se za zidanje škofijske palače v Stanislavu dovoli potreben znesek. Govorila sta minister pa rusinski poslanec Kovalski in poročevalec Čerkavski, potem je bil sprejet predlog budgetnega odseka. Dalje se je sprejel nasvet Vetterov, da se zastavna pisma moravske hipotekarne banke oproste prihodninskega davka. Ravno tako se je potrdil nasvet, po katerem se pristojbin oproste vsa pisma in pogodbe, ki zadevajo pogojzdovanje Krasa. Vse te zadeve bile so dovršene do dveh popoldne, potem pa je hotel g. predsednik skleniti sejo, ker ni bilo vredno pričenjati obširne obravnave o pristojbinski postavi, ki pride toraj na vrsto jutri in bo trpela več sej.

Vendar pa se je prej še prebrala neka interpelacija, potem pa je Schönerer vprašal g. predsednika, hoče li skrbeti za to, da se po sobanah in mostovžih državne zbornice, ki so odločeni samo za državne poslance, ne bodo potikali drugi ljudje, in ne bo potreba gg. poslancem pomagati si samim. Predrzni judovski časnikarji se namreč šopirijo po teh mostovžih, ki jim je zlasti Schönerer trn v peti. G. predsednik je obljubil, da hoče to neprilичnost ako bo treba tudi z ojstrostjo odpraviti.

Kongrua ali pristojbinska postava?

Potem pa je Kraus, predsednik nemškega Schulvereina, predlagal, naj se pred pristojbinsko postavo obravnava kongrua, ker duhovščina že komaj pričakuje pomoči. Tudi naj se nikar ne kaže, kakor da bi se jim poboljšanje plače ne privolilo, ako se s pristojbinsko postavo večja bremena nalože mest-

janom in kmetom. Dobro ga je zavrnil Clam Henrik, da pač ni nobenega razložka, ali se postava sklene teden prej ali poznej, da pa mora oporekati sumničenju, kakor da bi bila ta dva predmeta odvisna drug od drugega.

Pri glasovanju bil je predlog Krausov sprejet s 130 glasovi proti 126, ker je bilo mnogo poslancev na desnici že odšlo domu, ne se nadejaje, da bo prišlo pred sklepom še do glasovanja. Ob 1/2 3. uri je g. predsednik sklenil sejo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. januarja.

Notranje dežele.

Levičarjev se je v najnovejšem času zopet polastila strast, da hoče vse razkosati, kar jim je za njihov politični želodec zarad velikosti — neprebavljivega. Že lansko leto govorili so v državnem zboru, da bi bilo za nemško narodnost, oziroma za njeno ohranitev posebno potrebno, če bi se Galicija in Dalmacija od državne skupnosti odcepili. Mojestersko so jih zavračali govorniki na desni. Človek bi mislil, da jim bo to na vsak način zadostovalo, kajti pameten človek opusti svojo misel, ako ga kdo o njeni neizpeljivosti ali pa o njeni bedariji prepriča. Tukaj pa tega ni — levičarji imajo druge možgane. Takoj po novem letu jeli so zopet ravno to odpravljeno zadevo na dan vleči. Divide et impera! zdi se jim še najbolj pripravno da bi kar čez noč ponemčili nenemške narode. Programe kujejo, načrte delajo, tabore in druge shode napravljajo. povsod se pa ena in ista misel mlati: Galicijo in Dalmacijo proč, naj se jima odloči samouprava, kakor jo ima Hrvaška pod krono sv. Štefana, druge dežele pa pod ovna na veliko nakovalo, kjer naj se zvaré in zbijejo v eno skupino — nemško od Krkonoskih gor do adrijanskih obal! Posebno se za ta najnovejši program zanimajo zagrizeni Nemci, ki so se od splošne opozicije ločili v poseben klub, ker se jim premrzla zdi v svojem postopanju in — premalo zahteva. Bomo le videli, koliko da bodo opra-

LISTEK.

Kaj človek skusi, ako peš na Dunaj gre.

(Dalje.)

In Savinja je šla urno in urno svojo pot proti morju, mi pa njej enako proti Dunaju. Mar res njej enako? Brez skrbi, ko ona? Šumljajoči, kakor ona? Neutrjeni, kakor ona?

Šli smo pač, šli, dalje, naprej smo šli, kakor ona, toda tako brzo ne! Tudi tako urno, kakor včeraj, ne; vse bolj počasi je šlo in — daleč je bil še Dunaj! Drugo bi bilo že vse dobro, že; le noge so pekle in ta „guncvati“ čevlji, ne vem, je bil li prevelik ali premajhen, — za noge danes več ni bil, kakor poprej, ravno tako se mi je dozdevalo, ko da bi se bila noga in čevlji med seboj skregala in drug drugemu nagajala.

In kaj je bilo takega? — No! no! Če ni drugače, naj pa povem. To-le je bilo:

Ono prešmentano salo sem po očetovi besedi rabil; namazal sem bil svoje čevlje, tudi podplate sem zunaj, spodej ž njim dobro namazal, in zdaj — sem si mislil, — zdaj bom pa drkal po cesti kakor eleganten plesalec po gladkih tleh. Toda —

zdaj je bil še le vrh! Mastnih čevljev in podplatov se je zdaj prah poprijemal in na njih obtičal, kakor cipa na limanici, med tem ko se je poprej le pod nogo drobil in odpadel, s prahom sem poberal tudi razne smeti po cesti in tako so moji čevlji postali občutljivo težki, ukretni in grdi, res! komaj sem jih že vzdigoval iz „tega blata“ na suhi cesti pri veliki vročini in bal sem se, da se mi odlušijo podplati od svojega temena. Za zdaj se mi ta strah ni vresničil, pač pa nekoliko let pozneje, kjer so mi čevlji obtičali v ilovnatem blatu in — so oni potem zazijali, kakor lačna mlada vrana.

Toda s to težavo ni bilo še vse opravljeno. Ko po dolgočasnem in bolj ko včeraj klavernem stopanju pridemo nekako proti večeru v Konjice, smo vsi ene misli, in zakličemo: „Halt! — Ruht!“ — „danes ne več dalje, jutri še le!“ — in kar ob desni zavijemo v trg, si poiščemo gostilno in potrebno naročimo, odloživši svojo prtljago. Potem pogledamo še nekoliko po trgu in — hajd! nazaj v krmo: k večerji, in po večerji spat. Prav dobro smo bili postreženi; sosebno se nam je dobra postelja prijetno prilegla. Toda nova sitnost! In kakošna?

Čevlji me je ožulil, ta „kerle“ je bil pretežek; 8 mesecev sva bila že v Ljubljani med šolskim letom skozi in skozi prijatelja in nikdar si nisva prišla

navskriž, in danes — na ptujem — na potovanju pa — mi je on „tako neprijetno“ „ušpilal“. Ako hočem dostojno pojasniti oni sitni slučaj, bom morebiti najbolj umevno opravil, ako odgovorim v zgledu, tako-le:

Neki „slovenski December“ je v svojih boljših, mladih letih veliko po hribih hodil; na starostna leta si je pa konjiča omislil, da ga je ta vodil po njegovih poslovanjih. Nekega dne pa ni bilo konjiča doma, „slovenski December“ je pa imel gotovo pot in zelo daleč od doma. Zaupajoč na svojo moč spusti se mož na pot in res pride srečen tje in sem in na noč še le pride domu. Drugi dan dobim jaz od tega mojega sosedu pismo, v katerem je tako nekako brati bilo: „Gospod Janez! Pridite, pridite danes k meni in sicer zanesljivo in prinesite mi kako dobro zdravilo; pri včerajšnji poti me je čevlji po obeh nogah tako zelo ožulil, da se, ko se domu pridši sezujem, kar „kakor iz škafa“ vlije voda iz mojih vodencev, kar povodenj je nastala po sobi, drugače nisem mogel v posteljo priti, kakor tako, da sem po stoleh in čez mizo lezel, — pa vendar srečno prilezel skozi — in čez to vodo v svojo posteljo.“

Tako nekako je bilo tudi meni in vrh vsega so pa še noge občutljivo skelele in pekle. Tudi to hočem pojasniti, kako občutljivo pripeka človeko-

vili s svojim ojtrestim postopanjem. Toliko jim danes že lahko rečemo, da dokler bomo Slovani složni v državnem zboru, nam s svojimi naklepi ne bodo kdo zna kaj škodovati zamogli.

Kedar se bo v državnem zboru pričela budgetna debata, sprožili bodo Lienbacher in tovariši misel, ter bodo stavili na vlado interpelacijo, kedaj misli kaj storiti na korist *diurnistov* ali pisarjev, ki so v državnih službah. Znano je namreč, da je v Avstriji skoraj povsod navada po uradih, da čem višjo in imenitnejšo da ima človek službo, tem manj ima posla, ako ni poseben prijatelj dela. Mnogo velikih gospodov z zlatimi ovratniki ne dela družega, kakor da svoje ime podpisuje in o nekterih se celo trdi (pa menda po krivici?), da bi tudi brez pomisleka podpisali svojo lastno obsodbo na smrt, ako bi se jim predložila. Nikakor se pa to ne dá trditi o diurnistih. Res je, da ni kdo zna koliko imenitno njihovo delo, res je, da navadno ni „cerkvenih očetov“ med njimi iskati, toda pripoznati jim saj moramo, da so pridni in da delajo od zore do mraka in morajo dostikrat jako pridno pisati, ako hočejo kos biti nalogi, ki jih od dne do dne čaka. Kljub tej veliki pridnosti so pa diurnisti še slabše plačani, kakor pa tisti, ki kamenje tolčejo. Res srečen je, kdor za diurnum v drž. službi nekaj krajcarjev čez goldinar dobi, mnogo jih je pa, ki še do goldinarja na dan ne morejo dospeti. Čas bi bil, da bi se za te trpine v človeški družbi kaj storilo, kar bi bilo v soglasji z današnjim prosvetljenim vekom. Naj bi se jim plača nekaj zboljšala, ali pa se jim določil čas, po katerem naj bi pri dobrem obnašanju in rabljivosti postali državni uradniki, kancelisti, asistentje ali akcesisti, kjer že službujejo.

Poljaški romarji k tisočletnici sv. Metoda na Velehrad zbirali se bodo na 5. aprila v Olomucu, od koder pojdejo s procesijo na Velehrad. Uvrstili se bodo po dva in dva za križem (banderom) sv. Metoda, ki ga nalašč za to slika slavni Matejko. Procesijo bo vodil sam Lvovski nadškof Sembratoviez. Kar se tiče splošnjega zanimanja za to preimenitno in prepomenljivo slavnost, ki bo objemala vse Slovane katoliške in pravoslavne, lahko rečemo, da se po celem slovenskem svetu nezmerno zanimajo za njo, kakor se je tudi pri nas Slovencih jelo tolikanj večje navdušenje za njo kazati, čim bližje smo ji. Nečemo naštevati, kako velike priprave da se delajo po Čebah in po Moravi za njo; lahko se, kajti ondaj je domovina slavnosti. Pač pa se nam spomina vredna zdi Galicija, iz ktere se bo velikanska procesija dvignila tako iz njenih iztočnih, kakor zapadnih krajev. Gledé daljave je iztočna Galicija, osobito glavno mesto Lvov za celo četrt dalje od Olomuea, kakor Ljubljana, ako se namreč daljava med Olomueom in Lvovom vzame za jednoto, katero potem v štiri dele razdelimo, in vendar se bo Poljakov v Velehradu vse trlo. Ravno tako se bo dvignila velika četa Hrvatov pod vodstvom škofa Strossmayerja, ki bo romala na svete kraje čeho-slovanske. Slovenci pozor, da bode naš mali narod tudi dostojno in mnogobrojno ondaj zastopan, kjer si bodo v stolici sv. Metoda drugi Slovani v roko segali in da nam bo mogoče v hrvaškem smislu drugim našim bratom ponosno v obraz pogledati rekoč: „Malo nas je, a smo ljudi — smo Slovenci!“

Vnanje države.

V *Draždanih* se nemška vlada na velik izgon českih delavcev pripravlja, češ, to so nevarni ljudje, ker se s socializmom pečajo in nihiliste podpirajo. Kakor „Germania“ o tem piše, se do sedaj ondašnjim Čehom ni mogla nikakoršna nepostavnost očitati. Pač pa so vsi dobri katoliki in zdatna podpora katoliške stranke, ktera v Draždanih blizu 14.000 duš šteje, kajti večino imajo v nji. To bo tudi pravi vzrok, da jih bodo preganjati začeli.

vemu sreč, ako ga po dolgi hoji utrujenega noge skelé in pekó, in tudi to upam z besedo v izgledu najbolj pripravno pojasniti. Tako-le bom povedal:

Pred mnogo mnogo leti že — je živel mlad študent, Jakec so ga klicali. Zeló pripraven, pa tudi prebrisan je bil ta deček in mnogokrat je kterege svojih sošolarčkov speljal po kaki burki na led. So-sebno v stanovanju je vganjal burke z veseljem. Njegovi vrstniki so ga gospodinji in „štrufarju“ tožili; a ti so se na tihem posmehovali in radovali nad bistrumno burkežovo glavo. Toda plačilni dan nikdar in nikomur ne zaostane. „Na 7 let vsaka reč prav pride“, pravi slovenski prigovor, in tudi burkežni Jakec naj bi enkrat dobil zaslužen plačilo. Višješolci, s kterimi je Jakec skupaj jedel pri eni mizi, se zmenijo, kako bi tudi Jakeca oni enkrat na led speljali. Kmalu so edini. To-le so uganili: „Jakec!“ — zakliče višješolec, — „pojdi, pojdi meni po smodko!“

„Precej, precej!“ zakliče in — že stoji pred njim, ter moli roko za potrební denar.

„A, toda bos, brez čevljev ne boš hodil po mestu, doma naj že bo, čevlje obuj, pa steci!“

Urno skoči Jakec za svojimi čevlji in — smúk! z noge v čevlje. Ali kaj je? Neusmiljeno se zapači

Nemška vlada si bo pod Bismarkom gledé katoliškega preganjanja kmalo priborila latorike s krvjo oškropljene, kakoršne je povestnica zabilježila stari rimski državi pod Dijoklecijanom in Neronom gledé ljubezni do prvih kristjanov. Bismarku je izvestno njegov pes ljubši, kakor pa katerikoli katoličan, zato jih tudi tako strastno zatira, kjer jih zamore. Začel je na Poznanjskem, ker so mu oni kraji gledé Prusije najbolj pri rokah bili in kakor vse kaže, hoče sedaj svoje delo na Saksonskem nadaljevati. „Germaniji“ se ta napad nerazumljiv zdi, mi ga pa kaj lahko razumemo. Bismark hoče katolicizem, ki na Saksonskem že tako ni posebno na trdnih nogah, kolikor mogoče oslabiti. Je namreč ondaj 2.493.556 protestantov ali luterancev in le 53.642 rimo-katolikov, toraj skoraj na vsakega katolika pride 50 protestantov in vendar se jih Bismark boji, da jih bo izganjati jel; ker so časi prvih kristjanov že zdavnej minuli, v kterih bi si bil tudi Bismark Dijoklecijanovo slavo lahko in izvestno prislužil, podtika jim nihilistične nakane in anarhizem.

Francoski vojni minister general Leval je gledé prostovoljnega nabora 10.000 mož za podporo v Tonkin napravil račun brez krčmarja. Kakor je že znano, hotel je iz vseh polkov samih prostovoljcev nabrati in tjekaj poslati, verzeli v polkih mislil je pa zamašiti z ljudmi, ki so bili le po eno leto v dejanski službi. Ta njegov načrt je pa silno veliko nevoljo po deželi napravil in vojni minister je bil prisiljen tolikanj spremeniti ga, da hoče sedaj prostovoljce za Tonkin iz onih rezervistov in vojaških odpustnikov nabirati, ki so v armadi samo po eno leto služili in so sedaj doma. Izmed teh se nekterim jako hudo godi, ker jih je mnogo delavskega stanu in se nadja, da bode le-te lakota v Tonkin gnala, če tudi bi jim manjkalo navdušenja za boj. Če bo minister na ta način 10.000 mož skupaj spravil, še nikakor ni dognano; pa če jih tudi spravi, je še vedno drugo vprašanje, ali bode 10.000 mož sedaj za Tonkin zadostovalo, ko je znano, da so Kitajci v dvakrat tolikošnem številu na boj pripravljeni. Ako si Francozje v resnici tla ondaj trditelj želé, da bodo kaj koristi od tega imeli, morajo najmanj svojih 30.000 mož tjekaj postaviti, da jih bodo polne vse dežele, kjer je že kdaj francoska puška pokala, kakor je razun Tonkinga cela ostala Anamska pokrajina in pa otok Formoza. Dokler tukaj ne bodo imeli neovrgljivo gospodarstva v rokah, tako dolgo se jim bodo Kitajci vedno smejali in jim bodo več opravila dali, kakor si Francozje misliti vtegnejo. Pri vsem tem se pa zopet nekaj čuje o angleški nagajivosti. Iz gole nevtralityte zaprli so vse iztočno azijske luke pred francoskimi parniki, da ne morejo ničesar dobiti, kar potrebujejo. Premog, ki je za dolgotrajno vožnjo po morji poleg sladke vode za pitje poglavitna reč, je ondaj večinoma v angleških rokah in John Bull pravi: „Ne dam, nevtralityta mi brani!“ Na tihem si pa misli: čem dalje časa in čem več bodo imeli Francozi s Kitajci opraviti, tolikanj lagje bom gospodaril sam v Egiptu, kamor se je v poslednjem času galski petelin tudi že ozirati jel.

Iz *Sudana* nam je zopet mrvica novic na razpolaganje, iz kterih je jasno videti, da so se v poslednjem času prav pridno bojevali. V tem smislu poroča general Wolseley iz Corti 28. januarja po brzjavnem potu: „Na 24. januarja prišel je iz Gubata nek stotnik pešcev, ki nam je povedal, da so se naši vojaki od 17. do 25. januarja dan na dan z Mahdijevimi bojevali. V teh bojih je bil general Stewart hudo ranjen. Angležem se je posrečilo polastiti se in zasesti dobro utrjena stališča ob Nilu med Chartumom in Berberjem in so si na ta način prisvojili cesto preko puščave. Moštvo in topovi iz Chartuma semkaj na pomoč nam došli, vdeležili so se boja. Vrhovno povelje sprejel je Wilson, ki je z levim pogumom na sovražnika vdaril, kteremu

Jakec, zaupije in siloma potegne nogo iz čevlja, klicaje: „kača! kača!“ — in Jakec pleše po sobi, da je bilo joj, in vpije, ko da bi ga kdo „drl na meh“. Domači se pa slastno posmehujejo, njegovi vrstniki so mu pa „korenček strgali“, češ: Ti „kerle“ ti, ali smo te enkrat izplačali za tvoje burke! — in zdaj so mu odkrili to neumljivo mu skrivnost o čevlju, kako to, da se je tako opekel v njem. Pe-kočih kopriv so mu natlačili v čevlje, v te je ubogi Jakec s svojo mehko nogo posegel in se — tako dobro opekel.

Meni se sicer ni pripetil enak slučaj, ali noge so me pa vendar-le tako nekako pekle, kakor Jakeca, ki si jih je v koprivah osmodil. Znani prigovor pa pravi: „Noč ima svojo moč!“ — se vé da v vsakovrstnem oziru. Za-me je imela dobro moč. Po mali molitvici sem že z Morfejem pripravljaj in „vlekel dreto“, s katero mi je potem v dobrem in mirnem spanju Morfej „poštimal“ noge in čevlje, da sem drugi dan kaj lahko že stopil na noge, in ko sem se do dobrega osnažil, sem ves vesel zopet zaklical: „Tovariša! vidita, zdaj sem pa že dober za Dunaj!“ (Dalje prih.)

je 5 emirjev in 250 vojakov pobil. Koliko da so Angleži zgubili, se še ne vé. Prav verjetno pa je, da sta mrtva dva častnika in dva častnikarska poročevalca, in sicer „Standardov“ in pa oni od „Morning Post“; ranjenih je pa 9 častnikov in pa poročevalec častnika „Daily Telegraph“. Na sv. Neže dan zasedel je Nilson Gubat in je jel svet proti Metamehu preiskavati. Če tudi bi se bil prav lahko polastil kraja, ga vendar ni hotel naskočiti, ker bi doždevna zguba vojakov ne bila vredna hitrega dobička. Po Gordonovem pisanji 29. decembra soditi, rekel bi, da se bo Chartum lahko še štiri leta branil, če bo treba. Iz vsega je razvidno, da imajo Angleži zopet nekaj sreče — ali pa prave moze na čelu ekspedicije, ter bodo na tak način prav kmalo Chartum in Gordona oprostili. Sicer se nam pa zdi, da Gordon nikakor ni tako vjet, kakor se je o njem poročalo. Če mu je namreč mogoče kar 4 parnike h krati iz Chartuma Mahdiju nasproti poslati, ki se potem z njim stepejo, namesto da bi ga bile s častjo sprejele, (če bi bilo namreč to Mahdijevim ljudem po volji, kar jim pa ni bilo, ker so streljali), in če je Gordon po vrh tega še nekaj vojakov s topovi Angležem proti Chartumu prodirajočimi na pomoč poslali, potem je pač razvidno, da je Gordon prost, kakor le sam hoče biti. Da pa Chartuma noče zapustiti, za to bo imel že svoje dobre vzroke in prej ko ne bo največji vzrok ta, da noče Chartuma izročiti Mahdiju. Kedar močnejša ekspedicija tjekaj pride, potem se bodo pa že zmenili, kako in kaj.

Izvirni dopisi.

Iz Št. Jerneja, 27. jan. Naznanil si „Slovenec“, da je zapel mrtvaški zvon, ter naznanil, da je ugasnila svetla luč narodu slovenskemu, ki je s tem zgubil blagega gospoda Karola Rudeža, grajščaka v Gracerjevem turnu in soposestnika Ribniške grajščine, deželnega poslanca, predsednika okrajnega šolskega sveta v Št. Jerneji itd. Res ga ni več med nami, vzela nam ga je nemila smrt.

Z solzami v očeh zapišemo to žalostno vest, ker žalibog zgodilo se je to, česar nikakor še nismo pričakovali. Bil je ranjki g. Rudež blag mož, dober katoličan in poštenjak, da malo takih, kar ga pa posebno povzdiguje, bil je popolno naroden. Zeló je vse pretresla njegova nagla smrt, ker nismo nič vedeli prej o njegovi bolezni. Bil je v nedeljo poprej, kot dober katoličan, še pri sv. maši s svojo družino v Št. Jerneji, in ni se nič slišalo o kaki bolezni. V torek je šel, kakor tudi po navadi, vselej še v Rudolfovo na somenj. Bil je neki tam v družbi njegovih prijateljev Novomeščanov, kakor mnogokrat poprej po navadi dobre volje, tako, da ni nikdo slutil tako nagle smrti. Prišel je po noči bolj pozno domu. Drugi dan je šla njegova blaga gospa, nič slabega pričakujoča, po opravkih v Rudolfovo, gospod je pa doma v postelji ostal; kajti spremenil je bil neki glas, ter rekel, da se je po noči prehladil, dasiravno je nazaj gredoč iz Rudolfovega svojemu hlapcu pripovedoval, da ga ne zebe in ni tako mrz. Ko se proti večeru popoldne le slabega čuti, piše pismo še sam svoji gospej, da naj zdravnik iz Rudolfovega k njemu pride, in je hlapec, ko je šel po gospó z vozom, nesel list v Rudolfovo, da bode gospa še zdravil prinesla ali tudi zdravnika saboj pripeljala.

Proti sedmi uri zvečer na sv. Neže dan (21. januarja t. l.) je gospod še iz postelje šel, in se na stol vsedel, prišla je strežnica (hišinja) ter vprašala, ali želi, da bi mu ogrela odejo. To bi bilo dobro, je odgovoril, in storila je tako; a ko je odšla iz sobe, sliši ropot, ter hiti nazaj in najde gospoda na tleh. Ker ga vzdigniti ne more, pokliče druge domače, ki prihité, ter vzdignejo — mrliča, in položé v posteljo, da počakajo gospo, ki čez par ur domu pride, ter mu še zdravila prinese. A najde in pogleda le mrliča, kterege je zjutraj zdravega in živega zapustila. Tako je g. Rudež nagle smrti umrl v 52. letu svoje starosti. Ko se drugi dan zjutraj ta žalostna novica raznesla, ljudje niso hotli verjeti, da bi bil blagi gospod res umrl.

Komaj je bil umrli položen na mrtvaški oder, so jeli ljudje vkup vreti kropit predrazega. Njegov obraz se je bil le malo spremenil, ker kazal je tudi v življenju zmiraj nek mir v obrazu. Znanci so hodili tudi milovat in tolažiti po nedomestljivi zgubi vso potrto blago vdovo in njegovo rodovino.

Kako spoštovan, priljubljen in občečislán je bil ranjki g. Rudež povsod in pri vseh, celó pri političnih nasprotnikih; kazali so obili venci, ki so prihajali od blizo in daleč, z mesta in dežele. Najprvi venec so podarili in na mrtvaški oder položili Št. Jernejski učitelji svojemu šolskemu predsedniku,

dalje čitalnica v Ljubljani, čitalnica v Rudolfovem, družina pl. Fichtenau, Bučar, Bušič, baronica vdova Gall, sestra omožena Kozler, brat Theodor Rudež itd. Prišlo je od vsih strani mnogo ljudstva k pogrebu; posebno iz Rudolfovega, dasiravno je bilo slabo vreme. Pogreb je bil v soboto ob 10. uri napovedan, in sprevoz se prične v tem-le redu: Najprvo za križem je šla šolska mladina Št. Jernejska, potem moški v dolgi procesiji, župani, svetovalci, odborniki itd., za temi Št. Jernejska požarna bramba, ktere častni ud je ranjki bil. Bilo je mnogo ljudstva, pa še več bi ga bilo, ko ne bi bilo tako snežilo.

Za temi je šla čast. duhovščina, domači trije gospodje, č. g. župnik iz Brusnice in č. o. Hugolin Sattner, gvardijan iz Rudolfovega. Za temi so nesli domači možje truplo ranjkega v lepi rakvi, za katero so šli c. kr. okrajni glavar g. Ekel iz Rudolfovega in več dostojanstvenikov, nekaj uniformiranih mestjanov, pa tudi prav odlični čitalnični peveci (okoli 16), ki so mu še v gradu, preden so vzdignili in nesli ranjcega, prav lepo in ginljivo zapeli. Poslednjič je šla brezbrojna množica ljudstva. Sprevoz se je le počasi naprej pomikal, ker snežilo je tako, da je bilo kar temno videti, proti podružni cerkvi sv. Nikolaja v Orehovici. Ko v cerkev pridemo, bila je slovesna sv. maša za ranjcega. Cerkev je bolj majhna, bila je toraj natlačena, in vendar je šlo komaj polovica ljudi notri. Po sv. opravi in po odpeti „liberi“ gremo na mirodvor, in ko pogrebi nekoliko zagrebejo krsto, zapojó Novomeški peveci tako ginljivo „Nad zvezdami“, da so vsem privabili solze v oči.

Potem je pred odprtem grobu govoril g. dr. Slanc iz Rudolfovega nekako tako-le:

Preljubi prijatelji!

Vtrnila se je zopet zvezda na obnebj naše mile domovine. Ravno kar smo v črno zemljo zagnili visokorodnega g. Karola Rudeža, grajščaka in deželnega poslanca itd. Slišali smo jok in stok domačih, posebno gospe in otrok v gradu. Žaluje pa še druga družina za njim, namreč narod slovenski. On je bil drugi, ki se je poslanstvu odpovedal, pa vkljub temu so ga v daljni Ribnici izvolili, ker so ga dobro poznali, kako blag mož da je, toraj so vsi zaupali vanj, kar je tudi zmiraj kazal. Bil je on narodnjak, da malo takih. Ko se ni za narod nobeden drugi zmenil, nego čast. duhovščina, je bil on precej, ki je podpiral vse narodne zavode. Nezapopadljivi so sklepi božje modrosti, mi se jim moramo vdati brez vprašanja. Naše solze tekó, ali mrljica ne izkličje več iz groba. Bil je dober gospodar, pošteni jak skozi in skozi, dober mož, dobronik revnim. Bog daj da bi dobili vrednega naslednika! itd. G. govornik je hvalil nadalje njegova dobra dela. Po sklepu govora smo se vsi žalostni razšli, vsak na svoj dom. Obesili so nekoliko vencev ob zidu blizu groba.

Ranjki je bil zelo gostoljuben, če je kdo k njemu prišel, mu je prav po grajščakovo postregel. Ako mu je kateri rekel, bom k Vam prišel po opravkih ali ga obiskat, rekel je: Me bo jako veselilo, in smo bili potem prav dobre volje. Rad je delil revnim miloščino. Pripovedujejo, da je, ko je šel vsako leto na nekoliko časa v Ribnico na svojo grajščino z družino, ubogim obilo delil; ko so zvedeli za njegov prihod, so kar v trumah revni ljudje iz Ribnice in iz okolice prišli. Uvrstil jih je, in jim je po vrsti delil denar. Tudi do živali je bil zelo milosrčen, posebno je tičkom po zimi na okna hrane pošiljal; tudi je imel vsako zimo raznih tičkov v kletkih, da so dolgi zimski čas žvergoletli in v spomladi jih je izpustil; to sem vsako leto sam videl.

Svoje grajščinsko polje je lepo in umno obdeloval; kajti v Altenburgu na Ogerskem se je bil dobro kmetijstva naučil. Bil je izvrsten sadjerejec, ki je mnogo sadja požlahtnil. Živino je imel lepo, ki jo je tudi rad pokazal, kateri je imel veselje do nje. Lansko leto je dobil, če se ne motim, 1100 gl. za pet glav.

Posebno pa je bil dober, skrben gospodar in oče. Svojo družino je ljubil; otroke je dal po domačih učiteljih lepo podučevati; sedaj ima pa tri sinove v Rudolfovem v latinskih šolah. — Izrejal jih je krščansko. — Večkrat sem bil priča zvečer, ko smo drugi še pri večerji sedeli, ali kozarec vina z njegove kleti pili, in so otroci odhajali spat, so prišli vselej se posloviti ter jih je oče v pričo vseh nas prekrizal, oni pa so ga poljubili, ter so njemu in nam vsem „lahko noč“ vošili. — Bil je tudi drugim otrokom dobronik, posebno otrokom v Št. Jernejski šoli, ktere šole je bil celi čas ud krajnega

šolskega sveta, in zadnjih deset let pa predsednik. — Dal je iz lastnega 50 gld., da je šola vpisana kot dosmrtni ud k „Matici slovenski“ in 50 gld. smo dobili od srenje. Pripomogel je, da je šola vpisana kot dosmrtni ud v družbi sv. Mohora. Vsako leto je pa še posebej iz lastnega dal 10 gld., da so se šolska darila kupila onim otrokom, ki so se lepo vedli in dobro učili. Med letom je pridnim otrokom kaj kupil, ali kake solde podaril. Ko je bil v Št. Jerneji somenj, je vselej katerim otrokom denar dal, ali jim pa sam za somenj kaj kupil. Revni ljudje so mnogo pri njemu v gradu dobili, n. pr. žita, sená, dilj, vina ali kaj družega, imeli so ga pa tudi toliko radi, da menda ni imel tukaj kakega sovražnika. Bil je blag, pravičen mož! — To vedó tudi od drugod oni, ki so mu za god, ali za novo leto, rože ali biljete s prošnjo pošiljali, da jih je podpiral, kar sem tudi sam videl.

O priliki, ko so bili presvitli cesar Franc Jožef I. v Ljubljani, je bil, se vé, kot deželni poslanec tudi povabljen na kosilo, ter je bil odlikovan s Franc Jožefovim redom.

Kot državni poslanec želel je narodu kaj več koristiti in pomagati, pa saj vemo, kako težko je bilo kaj posebnega izvršiti v takih težavnih okoliščinah, kakor smo Slovenci. Za „Narodni dom“ v Rudolfovem in v Ljubljani si je mnogo prizadeval ter sreček nakupil; kar ni spečal, jih je sam obdržal. Sploh: Bil je res ranjki Karol Rudež v vseh zadevah vrl mož, kakoršnih imamo malo po Slovenskem.

Lahko bi še mnogo lepega o njem napisal, kajti poznam ga že blizo štirinajst let, ter sem bil prav mnogokrat v njegovi družbi, prepustim pa daljši in obširnejši življenjepis spretnejšemu peresu. — K sklepu le želim, da bi nam mili Bog obudil mnogo takih mož.

Večni spomin blagemu gospodu Karolu Rudežu! Večna luč naj mu sveti! I. S.

Iz Komende, 26. januarja. (O žganji.) (Konec.) Kje neki je nabral ranjki Tržaški Kalister svoje milijone? Prisluzil mu jih je revni kmet in krčmar, pridobil si jih je po večini pri dachu. Tudi manj stroškov gledé davkarskih nadzornikov bi bilo, kajti ne bilo bi treba, da bi sedelo v vsakem selu krdelo dacarjev. Zadostovali bi c. kr. organi v to nalašč postavljeni, oni naj bi imeli nadzorstvo nad vinom in ves dobiček država — ne pa kdo drugi. O osnovi tega ne bom in ne morem pisati zaradi lahko umljivih vzrokov.

Kaj pa s pivom? Pivo bilo naj bi ceneje, dasiravno bi bilo obdačeno, ker to je mogoče brez zgube pivovarjev. Država naj bi stala tako rekoč kot zavetnica poštenim pivovarjem na strani. In pivovarji pocenili naj bi svojo pijačo vsaj za jedno tretjino — ne gledali naj bi tako na lastni žep. Država bi jih pa tudi lahko z modro osnovo k temu kolikor toliko silila. Marsikak kmetiški posestnik, ki daje sedaj svojim delavcem žganje, kupil bi rajši sodec piva, ako bi se dobilo pivo po 10 do 12 kr. liter. Znauro je, da imajo naši bratje Čehi v svoji veliki kronovini več občinskih pivarn. Tudi pri nas dalo bi se kaj jednacega osnovati, se vé, da v naših malih občinah ne, pač pa v večih. Naj bi se odpravilo žganje na vsak način, gotovo je, da bi se potem popilo še nad polovico več piva kot do sedaj in tako bilo bi tudi treba več pivarn. Tudi bi se lahko združilo več imovitih občin za jedno pivarno. Osnove spet tu ne bom razvijal, a tega sem pa prepričan, da po modri osnovi imeli bi vsi dobiček: ljudstvo, pivovarne in država. Pri zatiranji žganjepitja oziralo naj bi se na postavu, kakor jo je načrtal gosp. poslanec Luka Svetec po izgledu kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinske deželne vlade. S to postavu bil bi špirit in njegova sina „šnops“ in „šnopsar“ vničena.

Še nekaj, mislim, da ne vžalim nikogar. Ravno sedanjí čas trosi se po Kamniškem okraju govornica, da se bode v kratkem času razglasil zakon, po katerem se ima žganje jednako vinu podvreči obdačenju. Da se bode plačevalo od vsacega litra žganja ali špirta po 3. kr. ter da bodo tako zvani dacarji vodili tudi nadzorstvo. Hvalijo se neki dacarji, tako se govori, kako bodo odslej zamazali vsakemu krčmarju žganje ter zahtevali od njega dac. Kdor ga bode kupil manj kot 100 litrov, plačal bo od litra po 3 kr.; kdor ga pa kupi 100 litrov, bo dacha oproščen. Jaz sicer ne odrekam tej naredbi, da bi nekaj ne veljala, ali če jo ogledujemo pri luči, vidimo, da je precej gnjila. Kaj bo neki to izdalo? Pošten trgovec, ki trži z žganjem, moral bode do zadnjega

vinarja plačevati mu naloženi davek. A drugi kupil bode špirit, mešal ga z vodo, v par dneh prodajal in pri tem dacarje goljufal, da ne bodo znali, je-li smejo zahtevati od njega prisojeni davek ali ne.

Pa še druga je, dacar bode žganje ali špirit pečatil, to je gotovo, kuril bode tam zraven — in kako lahko se primeri, da se špirit ali žganje vname ter nastane iz tega strašna nesreča. Res, pazilo se že bode, a — vse slučaje nevarnosti naj si vsak sam misli. Toraj krčmarji in trgovci naj tem ljudem zaupajo celo svoje premoženje! Da se žganje ali špirit čisto lahko vname, ako se le količkaj malomarno hodi z ognjem okrog njega, razvidi se to že iz mnogih nezgod. Pred par leti vnel se je sod špirta na Ljubljanskem kolodvoru ravno na ta način. Neka v to postavljena oseba ga je menila zapечатiti, pa špirit se vname in nesrečnež se je poškodeval, da je v malo dneh umrl. Trgovec naj dacarju zaupa, da mu bode z lučjo hodil okoli hitro vnetljivih tvarin; vodstvo dacha v Ljubljani tem ljudem pa še toliko ne zaupa, da bi smeli sami dac od krčmarjev pobirati, temveč krčmar mora ga oddati naravnost v njih pisarno. Dvomim, da bi imela ta naredba kaj mnogo dobrega sadu.

Mnogo dalo bi se še pisati o tej reči, toda naj bode dovolj. Vem, da se bode le malo kdo strinjal z mojimi razlogi, a vendar, kar mi je ležalo na srcu, sem izgovoril; če tudi družega nisem opravil, sem zadovoljen, če sem koga napotil o tej važni reči obilnejši premišljevat in kaj boljšega nasvetovati. A. M.—č.

Domače novice.

(Priznanje) od c. kr. urada poštних hranilnic na Dunaji dobil je nadučitelj na Jesenicah, g. Majer, za vpeljavo državne hranilnice in za pospeševanje štedljivosti med šolsko mladino.

(Zabavni večer) s plesom imeli so Ljubljanski odličnjaki predsinočnjem zvečer pri gosp. deželnem predsedniku baronu Winklerju, kjer so se prav dobro imeli do sinjega jutra. Povabljeni se jako pohvalno izražajo o znani prijaznosti in gostoljubnosti, kakor tudi o krasnem in jako zabavnem večeru.

(Po prstih) dobila je Graška „Tagespost“ od tukajšnjega uradnega lista zaradi lažnjivih poročil in kombinacij, katerih je v „Tagespošti“ v najnovejšem času vedno več. Prav je tako. Naj bi vsi naši listi brez izjeme grde laži, ktere naši nasprotniki o nas po svetu trosijo, vselej in vedno, kjer jim na sled pridejo, odločno zavračali!

(Veteranska kolona) za prenašanje ranjenih vojakov društva „rudečega križa“ in tukajšnje veteransko društvo napravi v nedeljo 8. februarja t. l. v steklenem kazinskem salonu svojo letošnjo preputno zabavo, ktera se bo ob 8. uri zvečer začela. Čisti dohodek je namenjen za dobrodelne namene, namreč za podporo bolnih udov. Gospe in gospodičine so naprošene, da pridejo v priprosti obleki. Vstopnina za neude za osobo 70 kr., za družine do 4 osob 1 gld. 50 kr. Društveniki plačajo osoba po 50 kr., družine po 1 gld. Vojaštvo plača, kakor udje. Vstopnice se dobivajo v prodajalnici cerkvenega blaga gospe A. Hofbauerjeve v gledaliških ulicah št. 4., v prodajalnici gosp. Jak. Čika na Starem trgu in v čitalnični trafiki, na omenjeni večer pa tudi pri blagajnici.

(Čitalnica v Šent-Vidu nad Ljubljano) priredi besedo dne 2. februarja (na Svečnico) s sledečim sporedom: 1. Nedvč: „Pozdrav“, moški zbor z bariton-solo. — 2. Fabian: „Prošnje“, moški čveterospev. — 3. Mašek: „Kranjska dežela“, moški zbor. — 4. Govor (za predpust). — 5. B. Potočnik: „Zvonikarjeva“, šesteroglasni mešani zbor po Försterjevi upravi. — 6. Dr. G. Ipavec: „Večernica“, moški zbor s tenor-solo. — 7. N. Sloos: „Mojemu narodu“, moški zbor. — 8. Gregorčič: „Nevesta“, deklamacija, govori kmetski fant Valentin Florjančič. — 9. Förster: „Ave Marija“, šesteroglasni mešani zbor iz operete: „Gorenjski slavček“, s spremljevanjem na harmoniju. 10. Tombola. — Prosta zabava. — Začetek ob 6. uri zvečer. K obilni vdeležbi najvljudneje vabi odbor.

(Vabilo na Vodnikovo slavnost), ktero priredita „Dolenjsko pevsko društvo“ in „Narodna čitalnica“ v Rudolfovem v prostorih „Narodnega doma“ v nedeljo 1. februarja 1885, točno ob polu osmih zvečer. Spored: 1. J. pl. Zajc: „Putnica“, moški zbor. — 2. F. S. Vilhar: „Pod

oknom", mešani zbor s sopran-solom. — 3. Méhul: Trio za gosli, cello in klavir iz opere „Joseph“. — 4. Dr. B. Ipavec: „Domovini“, moški zbor z dvo-spevom. — 5. A. Förster: „Kritica slovenskih narodnih pesmi“, mešani zbor. — Iz posebne prijaznosti sodelujejo gospodična A. Pajnič-eva, in gospoda Dom. Rizzoli in Venceslav Tuček. — Vstopnine plačajo gg. članovi pojedinci 30 kr., družine 50 kr.; nečlanovi pojedinci 50 kr., družine 1 gld. Odbor.

(Glas vpijočega v pušavi) sme se imenovati vsak slovenski poslanec, kateri je tako srečen, da pride v Tržaški mestni zbor. Včeraj pokali so se ondi zaradi vstanove učiteljskega z laškim učnim jezikom, kateremu predlogu se je slovenski poslanec g. Živic krepko vstavljal in ker je bil v manjini sam — tudi propadel. Več o tem prinesli bomo jutri v dopisu iz Trsta, ki nam je ravnokar došel, toda ga zaradi pozne ure ne moremo več danes natisniti.

(„Irredenta“) jo je vendar enkrat skupila — toda še vse premalo! Dobila je res nekaj, toda to vse skupaj ni nič; hujše, veliko hujše bi jo morali priviti. Sicer bo pa tudi iz tega lahko sklepala, da v Avstriji ni dovoljeno pevcu, ki cesarsko pesem poje, za plačo iz golega sovraštva čeljusti zbijati. Saj se še spominjate, kako so trije irredentovci v Kopru na sv. Elizabete dan, ravno ko so ondi slovenski dijaki cesaričin god obhajali, le-te javno napadli in jih pretepati jeli samo zato, ker so pri svoji zabavi slovenski govorili in slovenske pesmi peli, med katerimi je bila tudi cesarska pesem, ki je irredentovce, dr. Gambinija, bivšega Koparskega župana in deželnega poslanca, vodjo bolnišnice Basseggia in nekega Derina tako spekla, da so nič hudega sluteče dijake zunaj počakali in pretepati jeli. Najhuje je neki delal Gambini ter je za to tudi nekaj plačila dobil. Dr. Gambini obsojen je na 30 goldinarjev kazni ali pa 6 dni zapora, Basseggio na 25 goldinarjev ali 5 dni zapora, Derin pa na 5 dni zapora. Da so irredentovci po Istri zaradi te obsodbe krik zagnali, radi verujemo in le pristavljamo, kakor smo že rekli, da jih je sodnija še mnogo premalo potipala za irredentovsko žilo veleizdajsko; kajti človek, ki družega na javnem kraju napade le zaradi tega, ker je ta cesarsko pesem pel in mu ni dal nikakega družega povoda, se pregreši po nekem paragrafu, v katerem je govorjenje o javnem nasilstvu in tam je to dejanje smatrano za hudodelstvo, kateremu je kazen na več mesecev odmerjena. Po tistem paragrafu morali bi jih priviti, da bi si bili lahonit to za drugokrat zapomnili.

(Volk) se je priklatil na Planino na Štajarskem. Kar ondi puško nosi, spravilo se je na noge nad nevljubljenega in neljubega gosta. Lov je trajal več dni, preden se jim je posrečilo volka, ki je bil neznanško velik, ubiti.

Poročilo o letošnjem občnem zboru c. kr. kmetijske družbe.

(Dalje.)

Podružnica v Postojni predlaga, da ji podari kmetijska družba bika brezplačno. G. Brus pové, da ima podružnica 322 gld. prihranjenih, toraj si bika lahko sama kupi. Dr. Sterbene tudi predlog podpira, ker tam je mnogo potreb, ljudstvo revno, dežela pa le za živinorejo, ker za kmetijstvo ni; od 10 vsejanih mernikov je komaj 22 mernikov pridelka. G. Brus na to pravi: Vis. ministerstvo je potrdilo že zdavnaj, da se nakupljena živina oddaja le za polovično ceno, moralo bi se toraj še le privoljenje iskati. Dalje pristavlja, da Ilirska Bistrica se je že pred za to oglašila, šla je prošnja na Dunaj, toraj moramo odloka počakati. Pové pa tudi, da Ilir. Bistrica tudi sama želi bika, ki ga pa hoče, čez dve leti, potem ko se proda s polovično ceno plačati. Znabiti bi se smelo na ta način tudi Postojničanom postreči. G. Pirc pravi: Da zastonj plemenske živine ne moremo nikomur obetati, ker potem bi se oglasile vse srenje. Ker potrebuje Kranjska saj 150 bikov, podpore pa ne dobivamo več kakor navadno po 2000 gld. Za ta denar ne moremo veliko več, kakor po 10 bikov kupiti; kedaj toraj pridejo vse srenje na vrsto? Ktera naj ima prednost itd. Z besedo: s tem bi si napravili toliko neprilik in sitnost, da bi jih nikakor ne bilo mogoče odstraniti. G. Lavrenčič iz Postojne pravi, da je čul

le nasvèt, da bi iz prihranjenega denarja se nakupili trije biki, kar se pa skoraj spet ne dá s to svoto doseči.

Podružnica v Črnomlju stavi predlog, da bi se nakupljena živina prodajala letos v Metliki, ali kje blizo — saj v Rudolfovem. G. Pirc pové, da to je že tako sklep centralnega odbora, da se bode letos prodajala živina enkrat v Novomestu, enkrat pa v Postojni, tedaj je predlog rešen. Drugi predlog je: Naj se pošlje kak fant v Krški okraj, da se podučí o trtni uši ter jo opazuje, da bomo po njem vedli kako in kaj ukreniti, ko bi tudi k nam prišla. G. Pirc to pojasni s tem, da je vis. ministerstvo že dovolilo poduk o filokseri ter da bota dva (tudi trije) štipendija za posebno revne razpisana; naj se toraj takrat oglašijo. Tretji predlog: Naj kmetijska družba cepiče za požlahtnovanje sadnega drevja udom zastonj daje, ker Slap je s tem predrag. G. Pirc pravi na to, da cepiče moramo sami kupovati; tudi imajo Dolenjci zlasti po vinogradih jako lepo sadje (to je kazala razstava v Krškem), naj se toraj s cepiči bližje preskrbnjejo. Kar se Slapa tiče, v resnici niso tako dragi kakor se toži; celi pušelj stane 2 gld. do 2 gld. 50 kr., med tem ko jih mi posamezne iz družih dežel po 10 do 15 plačujemo. Četrti predlog je bil: Naj tudi avstrijska vlada postopa z nasajenjem ameriške trte, kakor postopa Ogerska. G. Pirc pravi: Kar moč se bode v tem zgodilo; visoka vlada pa že tako vé, kaj zamore v tej reči storiti.

Podružnica Planina nasvetuje in prosi: Da se lov grajščakov omeji; ker zajci in srne delajo veliko škodo mlademu drevju. G. Pirc na to pravi: Predlog ta je nepotreben, saj imamo postavo, in po § 4. sme se vsakdo pritožiti pri c. kr. sodniji, komur divjačina škodo dela.

Drugi predlog je bil: Naj bi se zabranila tatvina sadja in poljskih pridelkov. G. Pirc pravi: Tudi tu imamo postavo, da naj srenja postavi poljskega čuvaja, ki naj bi pazil, da se na polji in v vrtih škoda ne godi. Naj toraj srenje po postavi skrbijo, da se škoda odvrne.

(Konec prih.)

Razne reči.

— Kako se v Monakovem poizvé, kje kdo stanuje. Te dni je dete v Monakovem zašlo in pripeljalo se je na policijo. Na noben način ni bilo mogoče izvedeti, kdo da so roditelji njegovi, še manj pa, kje stanujejo. Na vse zadnje pride uradniku na misel, povprašati otroka: „Kam pa hodiš očetu po pivo?“ Dete je nato brez ovinkov imenovalo znano krčmo in takoj se je lahko vrnilo prestrašenim staršem.

— Žalostne božične praznike imeli so katoliški otroci na Ruskem in na ruskem Poljskem, ker na božični dan so morali po naredbi Apuhtinova obiskovati šolo. Mnogi stariši so v kljub ukazu uradnemu obdržali svoje otroke doma in se vstavili žandarjem. Quousque tandem —!

— 15. julija se je v Varšavskem vladnem dnevniku izdalo povelje, da škofje brez sporazumljenja z vrhnim gubernatorjem v prihodnje ne smejo katoliških duhovnov niti nastavljanje, niti predstavljati, niti vpokojevati, da, celó njihov zaslužek se jim ne sme dajati brez vednosti vrhovnega gubernatorja.

— Petroleja je v Ameriki vedno več. V Pensilvaniji so nedavno zopet nekaj novih studentev navrtali in sicer 12. Iz tistih jim dan na dan toliko petroleja teče, da vsak dan 12.000 sodov z njim napolnijo. Vse to je pa še le petina vsega petroleja, kar ga dan na dan v Ameriki dobé.

Telegrami.

Dunaj, 30. jan. Včerajšni dvorni ples je bil, kakor po navadi, nad vse sijajen. Vdeležilo se ga je 2000 povabljenih, cesarski dvor, državni dostojanstveniki, generali, diplomatje, oba predsednika državnega zbora, več poslancev, deželni maršal, župan itd. Njih Veličanstvo s člani cesarske hiše razun cesarjeviča Rudolfa in Štefanije, prišli so v dvorano ob polu desetih, nakar se je ples pričel. Že poprej sprejemali so pa v stranski dvorani razne odličnjake, ki so se jim predstavljali. Po prvi četvorki podala se je presvitla cesarica v stransko dvorano, kjer si je dala več mladih gospic plemenitaše predstaviti; presvitli cesar ostal je pa še dolgo med ple-

salci, kjer se je razgovarjal in — gledal. Po kotiljonu je cesarski dvor zopet odšel, na kar se je postreglo s čajem. Ob poli dvanajstih je bil ples pri kraju.

Riga, 30. jan. Predvčeranjem zvečer počilo je grozovito v grško-katoliški cerkvi v Jakobovem mestu. Kakor bi bil trenil je bila vsa cerkev v ognji, in je do tal pogorela.

Tuji.

28. januarja.

Pri **Maliči**: Stan, trgovec, iz Pariza. — Blumerk, Ernst, Seidler, Breitenfeld, Glück in Beuermann, trgovci, z Dunaja. — Josip Rečabek, trgovec, iz Olomuca. — Marija Brann, zasebnica, iz Monakovega. — vitez Kaltenegger, iz Kamnika.

Pri **Stonu**: J. Kraus, trgovec, z Dunaja. — J. Mondečar, trgovec, iz Zagreba. — Dr. Travner, c. k. sodn. pristav, iz Logateca. — Anton Žgur, župnik, iz Laserbacha.

Umrli so:

26. jan. Janez Krušič, delavec, 28 let, Gledališke ulice št. 1. alkoholizmus acutus.

27. jan. Meta Rant, uradnega sluga udova, 62 let, vsled slabosti v starosti. — Anton Škafar, hišni posestnik, 72 let, Črna vas št. 16, Marasimus. — Marija Breskvar, železniškega paznika žena, 56 let, Kravja dolina št. 22, jetika.

28. jan. Franc Dobrovolje, delavec, 46 let, Streliške ulice št. 5, jetika. — Ana Sever, delavka, 24 let, Tržaška cesta št. 26, jetika.

29. jan. Neža Winkler, dekla, 45 let, Karlovska cesta št. 5, vsled spridenja jeter.

V bolnišnici:

26. jan. Jožef Erjavec, delavec, 39 let, srčna napaka.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

30. januarja.

Papirna renta po 100 gld.	83 gl. 55 kr.
Sreberna	84 " 10 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	106 " 85 "
Papirna renta, davka prosta	98 " 85 "
Akcije avstr.-ogerske banke	867 " — "
Kreditne akcije	304 " 70 "
London	123 " 65 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 80 "
Francoski napoleond.	9 " 77 "
Nemške marke	60 " 35 "

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 50 gl., Rio 47, St. Domingo 56, Portorico 86, Cejlon 70—125, biserna 96, Java 60, Mokka 91—100.

Sladkor po 17.75—27.50 gld.

Dišave: poper 93.50 gl., žbice 72.

Južno sadje: dateljni 23, fige iz Kalamate 18, iz Smirne 32, rozine 13, pomorance 3.50, limone 1.50 za vsak zaboj, rožiči 4, mandeljni 80.

Olje: laško 70—105 gl., albansko 40—48, dalmatinsko 43, angleško 33, petrolej 10.25.

Kože: juhtovina 260, podplatje 140—160, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 70, zajčje sto komadov 24 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 112, ister-ska 110.

Bombaž: ameriški 75, indijski 54.

Ježice po 24—27 gl.

Mast: maslo 95—100, angleška 53, ogerska 59, špeh 54.

Zito: pšenica ruska 8.25—8.75, laška 9.25, koruza 6.50, rž 7, oves 7.50, žol 10, grah 13—15, riž laški 15—21, indijski 12.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Zobozdravnik Schweiger

z Dunaja

(4)

stanuje „pri Maliči“ v II. nadstropji, soba 23 in 24. Ordinira vsak dan od 9.—1. ure in od 2.—5. ure popoldne. Vse operacije, kakor jih današnji čas zahteva, izvršujejo se hitro in točno.

Novo svečarijo

prišel je spodaj podpisani, ki je bil blizo 20 let v slavno znani svečariji r. Franciške Šupevec, nekako 10 let pa delovodja.

Prav vljudno se priporočam prečast. duhovščini in sl. občinstvu, da bi me blagovolili obilno počastiti z naročili.

Obetam izdelovati sveče le iz čistega voska in kolikor mogoče po nizki ceni.

Lovrencij Češnjovar,

v Florijanskih ulicah h. št. 3.

(4)